Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

PAMFLET
26088

Digitized by Google

Digitized by Google

55724.
192
F 82

Digitized by Google

K.

TAFEREEL

VAN DE

BELGISCHE ONLUSTEN.

Digitized by Google

Digitized by Google

~~192 T 02~~ L

TAFEREEL

VAN DE

BELGISCHE ONLUSTEN,

IN DICHTMAAT.

DOOR

D. Valkenburg.

26088

Te *UTRECHT*, BIJ

VAN PADDENBURG EN COMP.

1830.

Gesmaat te Utrecht den 20 Sten December 1830 bij Paul van Paddenburg & C.

Uitgegeven te Utrecht den 20 December 1830 bij Paul van Paddenburg & C.

Digitized by Google

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK

Digitized by Google

VOORBERIGT.

De gebeurtenissen, waarmede het zoo roemvol begonnen, rustig en gelukkig voortgezette tijdvak onzer geschiedenis, dat der weldadige, zachtmoedige en vredelievende regering van WILLEM I. eindigt; en die waarmede het nieuwe aanvangt, zijn voor ieder regtgeaard Nederlander, hoe bedroevend dezelve ook mogen wezen, echter hoogst belangrijk. Aller aandacht is op dezelve met deelnemende aandoening gevestigd; aller harten zijn daarmede vervuld. De ziel van elken vriend van vaderland en koning wordt geweldig geschokt, door de daadzaken, besluiten, maatregelen en uitkomsten, welke elkander met eene verbazende snelheid opvolgen; en bij al het onverklaarbare en raadselachtige van dezelve in een doolhof als omgevoerd, waarin de afgetrokkene overpeinzingen hem nog meer verwarren, de toekomst hem nog donkerder wordt, de moed hem ontzinkt en de vrees zijn hart overmeestert. Alleen de bedaarde onbevooroordeelde en waarheidlievende verheffing, op het standpunt van zedekundig overzigt van den loop dier

Digitized by Google

gebeurtenissen in derzelver geheele uitgestrektheid, brengt ons tot die uitkomsten, welke wij noodig hebben, om al hetgeen onder ons bereik valt, te kunnen beoordelen en wettige gevolgtrekkingen te maken.

De jongste gebeurtenissen zijn overal het dagelijksch onderwerp van het gezellig onderhoud, der publieke dagbladen en van eene menigte vlugschriften. Duizende beklemde harten, die van liefde voor vorst en vaderland gloeijen, geven zich lucht in de uitdrukking hunner gewaarwordingen. Alle verstandigen en weldenkenden komen echter daarin overeen, dat de Belgische onlusten eene schandelijke, verraderlijke, ondankbare en strafwaardige muiterij is, tegen het gedrag van den besten der koningen, wiens goedheid en toegevendheid, hoe vereerend voor zijn edel hart, voor zijn doel ten aanzien der Belgen nutteloos, voor het voormalig Nederland schadelijk, en voor hemzelven gevaarlijk is geweest.

Regtschapene en kundige mannen hebben, zoo wel in de dagbladen als in andere geschriften van den dag, met vrijmoedige bescheidenheid hunne gedachten over de gebeurtenissen dezer dagen, den toestand en de belangen des rijks verklaard, op eene wijze, welke niet alleen toejuiching, maar ook oplettendheid verdient.

Wij verwachten van de hand onzer bekwame Nederlandsche geschiedschrijvers eene pragmatische bearbeiding van de geheele geschiedenis van dit tijdvak, der re-

Digitized by Google

regering van Neêrlands geliefden en van alle braven geeerbiedigden koning, waarbij het der natie en der nakomelingschap zal kunnen blijken, dat de schuld der jammerlijke beroering van Nederland, en van de met oproer en geweld voorbereide scheiding der beide deelen des rijks, alleen op de Belgen kleeft; en dat de koning vrij is van het bloed en de rampen der ongelukkige slagtoffers van eene factie, welke den omkeer der bestaande orde bedoelde, en door inblazing van verdenking en haat het lasterlijk aantijgen van misbruiken en wandaden, en het opperen van, en aansporen tot overdrevene eischen en klagten, edelen en geestelijken misleid, en de gemoederen des volks aan het gisten gemaakt heeft, om zich van hunnen invloed, magt en geweld te bedienen, ter verwezenlijking van hunne eerlooze ontwerpen, waarin zij door de schandelijkste maatregelen maar al te wel geslaagd zijn.

Deze dichtregelen hebben geene andere dan deze vaderlandslievende bedoeling: — de handhaving van de eer het gezag en den roem van onzen dierbaren koning, en die van het aloude, weleer zoo gelukkige, magtige en alom geëerbiedigde Nederland, ter opwekking van liefde voor vorst en vaderland; en bemoediging onder alles wat beiden treft en bedreigt. De meest belangrijke gebeurtenissen, welke de Belgische onlusten voorbereid, vergezeld en ten gevolge gehad hebben, worden zedekundig be-

Digitized by Google

beschouwd is derzelver doel en strekking. Deze twee zangen, welke loopen tot de terugkomst van den kroonprins uit Brussel, zullen door twee of drie anderen spoedig gevolgd worden, waarachter eenige aanteekeningen zullen gevoegd worden, om te zamen een geheel uit te maken.

De sporen der overhaasting mogen, om het vaderlandslievend doel, verschooning; het gebrekkige, toegevende teregtwijzing; en het goede aanprijzing vinden; en de bevordering van aller overtuiging, dat Oranje onschuldig, Belgie strafwaardig, de scheiding van zuid en noord weldadig, en onze toestand, hoe gevaarlijk, echter niet hoopeloos is, zij het voordeel van

DEN SCHRIJVER.

Deventer 11 October
1830.

Digitized by Google

DE

BELGISCHE

ONLUSTEN.

Waant niet dat uwe zaak, o Belgen! zegepraalt.
Geen trots misleide u meer, uw lot is reeds bepaald.
God, die den toeleg kent van uwe wanbedrijven,
Stuit eens uw snood ontwerp. Uw werk zal niet beklijven.
De beste keus, die u ter redding over is,
Is deze: toon berouw en vraag vergiffenis!
Vreest gij des Konings wraak? waar is die ooit gebleken!
Gij moogt, bekent ge uw schuld, hem met vertrouwen smeeken.
Valt needrig hem te voet, hij is dien ootmoed waard!
Zoo niet! — dan blijve u 't lot dat gij verdient bespaard.
Of zou zoo ver de trots uwe oogen zelfs verblinden,
Dat gij geen misdrijf in uw muiterij zoudt vinden? (1)

Digitized by Google

En wanen, dat gij de eer van vorst en vaderland,
Straffloos kunt hoonen, als gij de oproervanen plant?
De teeknen van 't gezag des Konings moogt vertreden,
's Lands rust verstoren en de snoodste ontwerpen smeden,
Om Neêrlands staatsgebouw te sloopen, en den troon
Te naadren, met een' taal vol bitterheid en hoon;
Waarin gij met gewaande en onbeschaamde grieven, (2)
Een weldoend vorst onteert, wien al het volk moet lieven?

Gij Brussel, Namen, Luik! en waar uw voorbeeld meer,
De schandelijkste ontrouw wekte! — afvallig van uw' heer,
Verzaakt gij eed en pligt, slaat woest en dol aan 't muiten,
Stookt brand en plundering aan, en weigert dien te stuiten.
Zet zelfs het graauw nog aan, verhit door drank en geld,
En wijst hun 't offer aan, dat hunne woede u velt.
Niet hun, die 't eerst ten doel van uwe muitzucht stonden,
Sloeg slechts uwe ijzren vuist de smartelijkste wonden.
Neen! gij doorwondt het hart van Neêrlands dierbren vorst,
En zet, bij uwen eisch, hem 't staal als op de borst.
Ja durft, bij daden, die elk trouwe Belg moet doemen,
Op wijsheid, moed en kracht, — zelfs op verdienste roemen!

Is 't mooglijk dat een stad, die zoo veel gunst genoot,
De eerste is die den vorst miskent, versmaadt, verstoot! (3)
O zwarte ondankbaarheid! Ach! dat de Brusselaren,
Geen deel van Neêrlands volk, niet onze broedren waren!

De

Digitized by Google

De Nederlandsche naam wordt door dat volk bemorst;
Hun eereloos bestaan beledigt volk en vorst!

Wie meer dan zij, die zich zoo zonder grond beklagen,
De grondwet en 't gezag des Konings stout belagen,
Zijn aan zijn' hooge gunst zoo eindloos veel verpligt!
En hoeveel goeds heeft niet de vorst aan hun verrigt!
Hij sloot het concordaat, hun ten geval, met Romen; (4)
En trachtte, o Belgen! zoo uw wenschen voor te komen.
Hem roemt om zoo veel trouw in de uitvoer 't Roomsche hof.
En gij, ondankbren! mort en weigert hem uw lof?

Moest de onbeschaafdheid elk in uwe leeraars stuiten,
Naauw merkt de Koning 't op, of doet een' school ontsluiten,
Waar men den jongeling, aan de altaardienst gewijd,
In elke wetenschap wijsgeerig voorbereidt. (5)
Maar gij miskent uw vorst, bestrijdt hem door bezwaren,
En dwingt en tergt zoo lang, tot hij zijn doel laat varen.

Nog waart gij niet voldaan! Gij vordert immer meer.
Betwist hem 't regt, dat hij het onderwijs beheer. (6)
Bevreesd, dat dit een volk aan priestren zal ontrukken,
Die 't met den adel in hun domheid onderdrukken;
Opdat men, naar 't belang zulks vorder', hun mislei;
Of blindlings hunnen wil tot alles dienstbaar zij.
Ja eischt, in weerwil van de schranderste betoogen,

 Dat

Digitized by Google

Dat hij 't gebruik van 't Fransch in regten zal gedoogen,
En stelt zijn' hoop te leur, dat eens dezelfde spraak, (6)
Den band, die ons vereent, versterke en vaster maak'.
De Koning zwijgt; geeft toe. — Nog blijft gij hem bestrijden.
Geen offer kan, hoe groot, hem van uw' haat bevrijden.
Niets stelt uw hoogmoed perk, gij wint in stoutheid aan,
Naar dat, om vredes wil, uwe eisch meer wordt voldaan!

Des Konings staatsdienaars houdt gij verdacht of schuldig;
Gij eischt hun rekenschap: men antwoordt u geduldig (8)
En toont u, dat uwe eisch met Neêrlands staatsbeleid,
Des Konings heiligst regt en onze grondwet strijdt.
Ja, schoon men 't billijke dier eisch niet mogt weêrleggen,
Men moest, om 't eerloos doel, hem nogtans u ontzeggen.
Geen eerbied voor den vorst, geen zuivre burgermin,
Maar personeele haat, gaf dezen eisch u in!
Brengt vrij voor 's vorsten troon uw wenschen, uwe klagten;
Zijn zij gegrond en regt, — gij moogt verhooring wachten.
Alleen betoon ontzag voor hem, die u gebiedt!
Maar krenkt de onschendbaarheid van uwen Koning niet. (9)

Een eerlijk staatsman, groot door moed, beleid en kunde, (10)
Wien lage wrok en nijd reeds lang zijn ambt misgunde,
Stond, wijl zijn doorzigt steeds uw toeleg had bespied,
Ten doel aan uwen haat: maar hij ontzag u niet!
Hij spoorde, in plaats van laf voor uw ontwerp te beven,

Uw

Digitized by Google

Uw snoode gangen na, om u te wederstreven.
Zoo heeft hij volk en vorst, door edle trouw verpligt!
En gij voedt nog de hoop dat gij den voet hem ligt.
Neen! vruchtloos woedt uw' haat; gij moogt hem lastren, doemen;
Een dankbaar nageslacht zal nog VAN MAANEN roemen.
Nog meer! Gij wilt, schoon men uw boozen toeleg kent,
Een vrije drukpers, die elk burger strafloos schendt. (11)
Opdat de gallige inkt van uwen dagbladschrijver,
Elk voorlieg' wat gij wilt en voor uw' zaken ijver'.
En gij uw snood ontwerp door 't rustig land verspreidt.
De tweedragt predikt en het oproer voorbereidt.
En daar ge, in uw geschrift, elk schaamtloos durft bespringen,
Wraakt gij de wet, die hoon en laster moet bedwingen; (12)
Opdat uw haat noch vorst, noch volk, noch ambtenaar,
Hoe hoog in rang, ontzie, in eer noch regten spaar'. —

Aan POTTER, TIELEMANS, aan BARTHELS en DE NEVE, (13)
Wilt gij dat men het kwaad, door hen gepleegd, vergeve.
Eischt dat men 't vonnis, 't welk hun heilloos doel vergeldt,
Vernietige en voorts elk weêr worde in eer hersteld. (14)
Deze eisch, o Belgen! is de schandlijkste van allen!
Waarom deed men hun 't hoofd niet voor de voeten vallen?
Zoo roept, al wat zijn vorst en vaderland vereert;
't Is medepligtig, al wat hun herstel begeert.
Gij, monsters! wien de staat, om 't misdrijf moest vervolgen,
Dreigt Neêrland met uw wraak, om uwe straf verbolgen!

Digitized by Google

Bederft, door lastertaal, den volkshoop dien gij ment;
Die, door u opgeruid, zijn waar belang miskent.
U moog, schoon overal als schurken afgewezen,
Alleen Parijs, dat in uw toeleg juicht, niet vreezen;
Zet daar uw toeleg voort, door Belgen bijgestaan.
Wat uwer waardig is, sluite aan uw doel zich aan;
Al wat den zwijmelwijn, door u gemengd, moog drinken,
Zal, volgt het uwen raad, in d' eigen kuil verzinken.
Ja, schoon het heilloos plan, door uwe list bedacht,
Ondanks uw vonnis, door uw aanhang wordt volbragt;
Gij zult, al doen geweld en list u zegepralen,
Uwe ongeregtigheid, op 't einde, duur betalen.
Ja, Belgen! schoon gij ook den Koning gansch verliet,
Oranje en Nederland scheidt uw trouwloosheid niet!

Nog aan het einde van uw grieven niet gekomen,
Slaat gij het nijdig oog, door geen gezag te toomen,
Op de ambten van den staat, en eischt, wat gunst u streel,
Dat onder zuid en noord men die gelijk verdeel! (15)
Randt zelfs het kiesregt aan, en eischt, dat nieuwe wetten,
Tot keus van staatsleên, elk den toegang openzetten;
Opdat uw' factie, door hare overmagt, regeer',
Een sterker invloed hebbe en immer triumfeer?
Durft, wat de staat aan kunst en nijverheid wou wijden, (16)
Als werd zulks kwaad verdeeld, aan volk en vorst benijden.
Geen regterlijke magt keurt uwe trots oeit goed,

Dan

Digitized by Google

Dan die, naar uw ontwerp, aan uwen eisch voldoet.
Zelfs wraakt gij, loos en stout, dat, naast 's lands achtbre vaadren,
Het Hoog Geregtshof in de hofstad zal vergaadren.
En eischt, tot overmaat, dat straks, u ten geval,
Een staatsvergadering uw lot bepalen zal; (17)
Verzekerd van den geest der Belgische gewesten;
Opdat ge, op hunne stem, uw' hoop zoudt mogen vesten.

Dit alles, ja veel meer, eischt gij met ongeduld,
En dreigt den vorst, zoo hij niet elke beê vervult.
Wat booze trots! — Elke eisch, zoo schaamtloos als vermetel,
Bedoelt 's lands ondergang en dien van 's Konings zetel.
Vooral van 't noordlijk deel van 't dierbaar vaderland,
Waartegen 't oproer woest en zinloos zamenspant.
En waagt het 's Konings troon met d' afval te bedreigen;
Om, door de vrees, zijn hart tot uwen wil te neigen,
Als ware KARELS lot het deel dat hem verbeidt, (18)
En aan zijn dierbaar huis den ondergang bereidt.

Zoo durft een eerloos rot den besten vorst genaken;
Op hoop dat hem de nood hun mogt genegen maken.
't Kiest een gezantschap, dat aan eed noch pligt zich kreunt, (19)
En aan den voet des troons zulke eischen ondersteunt;
En, door hem 't oproer in 't verschoonendst licht te malen,
Poogt tot toegevendheid, was 't mooglijk, te bepalen.
Die eervergeten taal hoort nog de Koning aan

Digitized by Google

En laat de Belgen zelfs niet hooploos van zich gaan.
Verschoont nog de achtbaarheid en 't regt der afgezanten
Van een weerspannig volk, dat de oproervaan dorst planten.
Zijn edel vaderhart, dat steeds hun welzijn zocht,
Hoopt nog dat nieuwe gunst dit volk bewegen mogt:
En wil, zoo 't mooglijk waar, zijn trouwelooze kindren
Nog redden van 't gevaar, hun ondergang verhindren.

O goedheid zonder maat, die nergens weêrgaê vindt!
Wat land bezit een vorst, die zóó zijn volk bemint!
Die zóó geduldig, zoo zachtmoedig, vol meêdogen,
Getroffen door ons leed, tot schreijens wordt bewogen!
En echter blijft de Belg, hoe hem zijn Koning mint,
Voor zijn vermaning doof, voor zijne liefde blind!
Versmaadt een wettig vorst, die nooit zijn troon bevlekte;
Wien 's volks geluk en liefde alleen ten kroon verstrekte.
Tot wien, voor klein en groot, de toegang open stond;
Wien elk tot troost gereed, in nood weldadig vond.
Wiens gulle minzaamheid geen grootheid kon verhindren,
Die, in 't eenvoudig kleed, als vader onder kindren,
Van geene wacht omringd, in elke plaats of stad,
Gerust en onverzeld zoo vaak zijn weg betrad!
Die aan verleegnen hulp, verdrukten regt verschafte;
Misdadigen vergaf en zelfs met zachtheid strafte.
Verdiensten, kunde en deugd, waar hij die vindt, beloond,
Den heldenmoed met eer en met bevordring kroont!

Die

Digitized by Google

Die staatsleên in zijn' plaats, hoe trouw, niet laat regeren,
Maar, door hen voorgelicht, zijn rijk zelf blijft beheeren;
En, immer onvermoeid, van 't vroege morgenuur
Tot d' avond, werkzaam is, in 't moeilijk staatbestuur,
Om voor de rust, en de eer en 't heil zijns volks te waken,
En 't geen gebrekkig is of kwijnt, nog te volmaken;
Die, voor des volks belang, steeds alles heeft beproefd.
Waarom dan 't edel hart van zulk een vorst bedroefd?

Getuigt het, Belgen! laat uw Koning regt weêrvaren!
Hebt gij de ervaring niet van vijftien zaal'ge jaren?
Heeft niet zijn vaderhart het wel met u gemeend?
Niet al wat hij vermogt gedaan, vergund, verleend?
Zaagt ge uwe steden ooit zóó fraai, zóó vast, zóó bloeijend,
Zóó rijk bevolkt, bezocht, uw welvaart ooit zóó groeijend?
En schonk u de overvloed geen vreugde, weelde en pracht,
Dien handel, uit het noord naar 't zuiden overbragt?
Ten koste van den bloei der noordelijke steden, (20)
Die kwijnend, door verval, gebrek en armoê leden?
Waar slechts, zoo lang het duurt, de vrucht van vroeger vlijt,
Het zuchtend volk van nood en armoê nog bevrijdt! (21)
Gij, Belgen! wien de kelk der voorspoed werd geschonken,
Smaakt naauwlijks haar genot, of wordt van weelde dronken,
En tergt, vervoerd, bedwelmd, door 't ongewoon genot, (22)
Ondankbaar, vaderland én vorst én volk én God!
Wordt, door een ijdlen waan, hoogmoedig, onregtvaardig,

En

Digitized by Google

En maakt, door muiterij, u haat en afschuw waardig,
Vergeet wat ge eertijds waart, — arm — zonder volksbestaan —
Van de eene en de andre vorst bij beurten onderdaan. (23)
Nooit eensgezind; maar steeds door taal en aard en zeden,
Vijandig en verdeeld, nooit in uw lot te vreden. (24)
En zonder veerkracht tot een eigen' maatschappij,
Steeds andren dienende, en in vreê noch oorlog vrij;
Zijt ge uit het magtloos niet ter naauwernood gerezen,
Of wilt van Neêrlands staat de eerste en meeste wezen!
Waart gij niet aan dit rijk, dat eeuwen reeds bestond,
Te Weenen toegevoegd, door 't vorstelijk verbond, (25)
Nog waart ge voor ons rijk een' voormuur slechts gebleven, (26)
En aan ons volksbestaan geen deel u ooit gegeven.
Nu trapt ge op regt en wet, eischt, dwingt en pleegt geweld,
En streeft naar de oppermagt, die alles wetten stelt!
Zou 't voorbeeld van Parijs, tot zulke booze werken, (27)
Als stond de zaak gelijk, uw opzet kunnen sterken?
Neen, wie onzijdig denk', de vergelijking waag',
Vindt Frankrijks opstand groot maar: Brussels oproer laag.
Ja, Frankrijk heeft met regt op KAREL zich gewroken. (28)
Maar de eedle WILLEM heeft nog nooit zijn eed gebroken.
Wat magtigt Brussel dan, wat geeft den Belgen regt,
Dat men een wettig vorst gehoorzaamheid ontzegt?
Viel KAREL Frankrijk aan, schond hij 's volks heilge regten;
't Mogt billijk hem weerstaan voor zijne vrijheidregten!
Doch WILLEM randde nooit, o Belg! uw regten aan:

Maar

Digitized by Google

Maar gij, gij dreigt uw vorst en durft hem tegenstaan!
Wat in Parijs verlicht, aanzienlijk, braaf mogt heeten,
Heeft zich aan 't hoofd gesteld, zich van zijn pligt gekweten,
Hunne opstand was gemeen, de wensch van elken stand,
En had geen ander doel, dan 't heil van 't vaderland!
Door orde bij 't bestuur, spoed, veerkracht en vermogen,
Houdt Frankrijks opstand nog Europa opgetogen!
Te Brussel zit verschrikt de brave burger stil:
Slechts 't schuim der Belgen woedt en weet niet wat het wil.
't Schreeuwt alles zonder doel en éénheid van gevoelen.
Een factie stookt het op en spoort het aan tot woelen. (29)
Zij roept DE POTTER uit, 't gemeen herhaalt dien kreet;
't Is daardoor dat men thans het doel des oproers weet.
Ja, bleven in Parijs elks goedren vrij en heilig;
Voor Brussels muitrenrot is geen bezitting veilig!
Het plundert, brandt en rooft, ontziet noch regt noch wet,
En valt met woestheid aan, op al wat hen belet.
Wie Brussel en Parijs op ééne lijn mogt stellen;
Beledigt Frankrijk en verklaart hen voor rebellen:
Want Brussels schandtooneel is strafbre muiterij;
Steeds 't werk van 't lage graauw, niet dat der burgerij.
Wee, wee hen! die aan 't hoofd dier snoode muitelingen,
Den staat bestrijden en naar 's Konings regten dingen!
Hun wacht het schriklijkst lot als smaad en ramp hen dekt,
De wroeging hun ten beul, de vloek ten loon verstrekt.
Op hen zal, (en met regt) veel meerder dan op allen,

De

Digitized by Google

De schuld der muiterij bij al haar gruwlen vallen.

O vreeslijk oproer ! — bron van jammer en verdriet;
Wie telt de tranen die het vaderland vergiet!
Als monsters met den buit der plundering beladen,
Op lijken treden en in 't bloed der burgren baden.
Het graauw de stad verwoest met toomeloos geweld,
De wacht ontwapent en den raad zelfs wetten stelt!
Zoo, Brussel! hebt gij zelf het oproer aangestoken,
U aan BAGNANO 't eerst, door plundering gewroken; (30)
De woning van DE KNIJFF misdadig aangerand;
Ook van VAN MAANEN staakt gij het paleis in brand;
Dwong 't al wat wapens had om u die af te geven,
En stond, wat voor de rust moest waken, naar het leven.
O schrikkelijke nacht van plundering en moord;
Ach, had toen 't hoog gezag die muiterij gesmoord,
In 't bloed van 't woedend graauw! en moedig Brussels straten
Gezuiverd, door het schroot, van al die onverlaten.

Doch zij, wien 't hoog bevel, ten onregt, was betrouwd,
Verzaken hunnen pligt, uit vrees voor zelfbehoud.
Hoe menig dappre held had moedig 't graauw bestreden,
Had niet VAN BIJLAND zelf den tegenstand vermeden. (31)
Niets, niets verschoont die daad, zoo zij bewezen is;
De tijd zelfs wischt dien niet uit 's volks geheugenis.
Hem moge tijdgenoot of naneef vonnis geven.

Zoo

Digitized by Google

Zoo 't waar is, dat men voor het vaderland moet leven,
Dat, wie niet medewerkt tot 's lands behoud en rust,
Niet pal staat in gevaar, niet moedig 't oproer bluscht,
En aan 't gemeen belang niet toewijdt al zijn krachten,
Aan d' ondergang des lands voor schuldig ook is te achten;
Dan is 't met regt, dat men den veldheer schuldig houdt,
Die 't oproer werkeloos in Brussel heeft aanschouwd; (32)
En, door gansch onbedacht te spreken van versterking,
Nieuw voedsel gaf aan 't graauw tot woede en tegenwerking.

En gij, o ABERSON! staart mede 't oproer aan!
Geeft muitren 't eerloos woord, gij zoudt hen niet weêrstaan;
Schoon twintig duizend man u ter beschikking waren; (33)
Voegt u bij 't muitend volk en deelt in hun bezwaren!
Is 't mooglijk ABERSON! is dit uw eigen taal?
Wat geest bezielde u toch, o grijze generaal!
Werp uw gebroken kling uw vorst eerst voor de voeten,
Ga, aan der Belgen hoofd, als vijand hem ontmoeten,
En welk een wond gij hem ook toebrengt door die daad,
Gij zuivert u voor 't minst van meineed en verraad.
Of lastert u de faam; heeft men uwe eer beleedigd?
Welaan! dan uw gedrag verantwoord en verdedigd!
Spaart beiden u den hoon, die uwen naam bevlekt,
En heft den sluijer op, die uw gedrag bedekt!
Indien gij de orde weêr gezocht hebt te herstellen,
Waarom boodt gij dan 't oor aan de eischen van rebellen?

Digitized by Google

Hebt ge eigener gezag den intogt zelfs belet,
Aan troepen, die de vorst u toezendt tot ontzet? (34)
Moest niet uw waakzaam oog uit d' aard der zaak besluiten,
Dat niets, bij 't minst verwijl, den voortgang meer kon stuiten,
Der factie, in welks geest den snoodsten toeleg broeit,
Wier magt als met den dag, door heel het zuiden groeit?
Dat ieder uitstel 't kwaad gedurig zou vermeêren,
U de onderhandeling met muiters moest verneêren.
En ziet zich 't volk gevreesd, dan voelt het zijne kracht;
Daagt zelfs op 't einde u uit, en spot met uwe magt!
't Gevolg van uw gedrag moest ras zich openbaren.
Reeds zaagt gij op 't stadhuis een' raad des volks vergaren;
En uit hun midden moet en vorst en volk verstaan
Wat Brussels toeleg zij, hoe ver het tracht te gaan!
't Gaat, bij 't gepleegd geweld, (wat durft geen muiter wagen?)
Voldoening aan den vorst, als waar' 't beleedigd, vragen,
En voert een' taal, die elk, bij 't denkbeeld hunner schuld,
Met verontwaardiging ten eenemaal vervult.
Waarin zij schaamteloos van hunne daân gewagen,
Die allen 't kenmerk van het strafbaarst oproer dragen,
Waarbij men zich beroemt, « dat nooit die goede stad
« Meer regt op 's konings gunst en 's volks erkentnis had." (35)

Zoo ver is 't dan, helaas! in Nederland gekomen,
Dat men het stout bedreigt met rampen te overstroomen,
Den vorst op 't onweêr wijst, dat boven 't hoofd hem zweeft,

Zoo

Digitized by Google

Zoo hij niet straks gehoor aan Brussels eisschen geeft!
Kan 't anders dan dat zulks den Belg tot smaad verstrekte,
En overal door 't rijk verklaarden afkeer wekte!
Daar 't beter deel des volks zijn vuurge wenschen uit,
Dat onze dierbre vorst met kracht dit oproer stuit;
Door tusschenkomst der arm van Neêrlands dappre helden,
En zijne zinspreuk stave: Ik zal het regt doén gelden. (36)

Gij die uw toevlugt neemt tot oproer en geweld,
De wapens in de hand van 't woest gepeupel stelt;
Uw zaken dwaas vertrouwt aan die geweldenaren,
Verraadt uw burgerij, en dient een' hoop barbaren,
Wier lage ziel door goud- en bloed-dorst is besmet.
De muiter kent geene eer, geen' pligt, gezag noch wet.
Zijn boosheid aarzelt niet, om alles om te keeren,
Hij offert vorst en rijk om alles te overheeren,
Het zinkend volksgeluk baart hem noch rouw noch smart, (37)
Zelfs de ondergang van 't rijk is vreugde voor zijn hart.
Hem raken vaderland noch maagschap meer, noch vrinden,
Elks vijand, kan hem niets aan 's lands belang meer binden,
Hij lochent eed en pligt, geweten, deugd en God,
En voor zijn' eigenbaat, is misdrijf maar genot.

o Jammerlijk verblinde en snood misleide Belgen!
Waarom wilt ge onbesuisd uw dierbaarst goed verdelgen?
Voor 't beetre dat gij zocht, vindt gij een grooter kwaad,

Digitized by Google

En oogst het schriklijkst loon der schandelijkste euveldaad.
Scheen u de grondwet niet met uw belang te strooken,
Waarom dan niet met grond, ontzag en regt gesproken?
De hoogmoed maakt u blind! — In 't nevelig verschiet,
Ziet gij slechts ijdle hoop: maar 't dreigend noodlot niet!
Uw' wrevele overmoed belet u 't overwegen;
Gij ziet uw ondergang en ijlt dien razend tegen;
En neemt uitzinnig deel aan gruwzame euveldaân,
Die uwen naam in 't eind, met schande en vloek belaân.
Ach mogt gij nog in tijds tot uw behoud beseffen,
Wat vreesselijke wraak regtvaardig u zal treffen.
Ziet toch uw dwaasheid in, keert weder! 't is nog tijd.
Waagt u niet met den vorst in d' ongelijken strijd!
Gij zoudt dit woest bestaan, met uw verwoesting boeten.
Werpt u, — straks is 't te laat, ootmoedig aan zijn' voeten!

Bedenkt hoe 't u verlaagt, dat gij den arm verleent,
Tot d' eereloozen strijd die schuldigen vereent!
Uw eigen hart moet u uw veinzerij verwijten,
Daar ge, onder schijn van u van d' eersten pligt te kwijten,
Te waken voor de rust, u schandelijk en stout,
't Bestrijden van uw land en koning voorbehoudt,
Doch lang reeds hield op u de vorst zijn' wakende oogen.
Uw huichlen heeft, niet hem, maar ach! u zelf bedrogen!

Bloost dat een blind gemeen uw wenschen dient en kroont.

En

Digitized by Google

En dat uw heilloos goud den vreemden huurling loont!
Een ijslijk lot zal haast uw eerloos werk vergelden.
Het leger van den staat rukt aan naar uwe velden;
Wacht reeds, met ongeduld, 't bevel des Konings af;
En wet het doodlijk staal tot uw verdiende straf!
Beeft voor het krijgsrumoer der toegeruste benden,
Die gij den Koningt dwongt, zijn's ondanks, af te zenden;
En biedt gij tegenstand, dan wordt uw burgerij,
Het offer uwer woede en dolle muiterij!
Doch mooglijk voelt gij reeds den angst u 't hart beknellen,
Omringd van legers, die uw muitzucht palen stellen!
't Is vruchtloos dat uw magt het vaderland bestrij;
Uw hoop is zinbedrog, uw woede is razernij,
Wat zege staal en schrik u immer doe behalen,
Een hooger hand zal straks uw woest geweld bepalen.

o Brussel! Ziet gij zelf uw heil wangunstig aan?
Moet door uw eigen schuld, uw' stad te gronde gaan?
Hoe rees uw' voorspoeds zon, door duizend zegeningen!
o Mild gezegend oord! — 't Vermaak der vreemdelingen,
Gij door natuur en kunst, zoo prachtig rijk en schoon,
Waart 's vorsten liefde en lust! — van Belgie de kroon!
Gij bloem van Nederlands gelukkige gewesten,
Moest u een oproergeest bederven en verpesten?
Die 't stille en goede volk door zijnen bliksem zweept,
Der braven ondergang verschrikkijk na zich sleept.

Digitized by Google

Al wat uw toeleg kent en voor zijn lot moet duchten,
Laat have en goed ten prooi en haast zich om te ontvlugten;
En wie door 't schoon bekoord, met vreugde uw grond betrad,
Ontwijkt, voor 't oproer schuw; uwe onrustvolle stad.
Reeds ziet gij nijverheid, fabriek en handel kwijnen,
Uw welvaart ondergaan, waar orde en rust verdwijnen.

Gij tweede hofstad, die sinds Neêrlands vorst regeert,
Met vele duizenden bewoners werd vermeêrd,
Vertoont weldra ons niet, — door 't beste deel verlaten, —
Als leêge huizen en met schuim bedekte straten.
Men ziet in u, hoe ver een blinde drift kan gaan.
Gij neemt elk vreemd gespuis als vriend en redder aan.
't Gemeenst gepeupel dat zijn naaktheid nauw kon dekken,
Roept ge om op goed fortuin, uw poorten in te trekken;
En deelt hun kleeding, spijs en geld en wapens uit,
Terwijl gij hen, verrukt van vreugde, in de armen sluit.
Stelt u in hunne magt, acht u gerust geborgen,
Vleit u, dat u dit volk de vrijheid zal bezorgen. (38)
En nogtans waar dit volk zijn woeste schreden rigt,
Ziet gij slechts dat het niets dan ramp en onheil sticht.
Hun' woede maakt nog meer het gistend volk aan 't koken,
't Heeft reeds de poort verschanst, de straten opgebroken,
Vernieling velt alom verwoed de boomen neer;
Opdat men uit de stad het naadrend krijgsvolk keer'.
En vliegt op elk gerucht, dat het de poort reeds nadert,

Ge-

Digitized by Google

Gewapend naar de plaats, waar 't multend volk vergaderd.

't Gaat ver, als gij de vlag van 't grijze Neêrland doemt;
Oranje slechts de kleur van een' familie noemt;
Een nieuwe vaststelt voor 't gemeen herkenningsteeken;
De Belgische oproervaan erkent en uit durft steken;
Van rijtuig en gebouw het vorstlijk wapen scheudt.
't Gepeupel door de stad met toorts en breekbijl rent,
Om stads- en staats-gebouw als roofgoed aan te randen,
Paleis, fabrick, bureau en woning af te branden;
De archiven van het geld van stad en vaderland,
Scheurt, plundert, rooft, bederft en openlijk verbraudt;
Den kerker openrukt van snoode tuchtelingen,
Om door hun' medehulp, naar 't hoogst gezag te dingen;
Daar 't wet noch overheid, noch krijgsbevel ontziet;
De wacht ontwapent, en zijn' regters zelfs gebiedt:
Al wat, tot rustherstel, de raad moge onderwinden,
Belofte, dreiging, gunst, noch beê meer ingang vinden.
En daar men 't oproer voedt, in plaats van moedig smoort.
Gaat reeds van stad tot stad de dolle muitzucht voort.

Zoodra heeft Neêrlands vorst dit oproer niet vernomen,
Of hij besluit om zelf dien moedwil te betoomen.
Met liefde en moed bezield, is hij gereed te gaan;
Maar ziet zich door zijn kroost grootmoedig wederstaan.
Bereid, om beiden zich voór volk en vorst te wagen;

Digitized by Google

Kan de erfgenaam der kroon, noch Neêrlands prins verdragen
Dat zelf de Koning met rebellen handlen zou:
Bezweren 't vaderhart, bij hunne liefde en trouw;
Dat hij hun tot die taak zijn' hoogen last moog geven:
Opdat ze in zijnen naam, vereenigd derwaarts streven.
En aan het hoofd der magt, die reeds daar heen zich spoedt,
Het oproer blusschen in der muitelingen bloed.

Het vorstlijk vaderhart herkent, omhelst zijn zoonen.
Hem streelt hun beider trouw, den moed dien zij betoonen.
Maar liefde voor zijn kroost, en 't dierbaar vaderland,
Weêrhoudt den vorst! — Hij wijst hun aanbod van de hand.
» Mijn kindren! laat mij gaan, mijn' invloed nog beproeven,
» Zou ik door burgerkrijg het vaderland bedroeven?
» Ligt dat mijn komst nog 't bloed van mijne volken spaar:
» 'k Zie anders 't vaderland in 't uiterste gevaar.
» Ik ken ja, 't snoode doel, de hardheid der rebellen:
» Maar hoop, met 's Hemels hulp, nog de orde te herstellen;
» En door toegevendheid, zoo veel het kan bestaan,
» Bij 't wederzijdsch belang van al mijne onderdaân,
» Hun hart te winnen. — En indien zij mij weerstreven,
» Wat nood! — Ik heb welligt, slechts weinig meer te leven!
» Gij beiden zijt nog jong, in 't schoonste van uw kracht;
» Blijft voor de dienst gespaard, die Neêrland van u wacht.
» Breagt niet mijn liefde en gunst de muiters tot bedaren,
» Ik vrees hun aanslag niet, God zelf zal mij bewaren!

» Ik

Digitized by Google

» Ik ben mij zelf geen kwaad, geen pligtverzuim bewust.
» En wat mij overkome, ik ben in God gerust.
» Hij die ons staande hield in vroeger tegenspoeden,
» Zal mij, mijn huis en volk in dit gevaar behoeden!"—
Zoo sprak de dierbre vorst, en blikte naar omhoog!
Verhief zijn hart tot God! een' traan blonk in zijn oog.
En in die edle taal bij 't diepst gevoel van smarte;
Spreekt godvrucht, liefde en deugd, die taal van 's Konings harte.
De prinsen hadden ligt berust in deze taal,
Maar 't liefde- en eergevoel doet beiden andermaal,
Een poging wagen om den vader te bewegen.
Hem roert hun' liefdedrang; hun taal maakt hem verlegen.
De prinsen, door den raad geholpen, houden aan,
Herwinnen 't vaderhart; hun beê wordt toegestaan!
» Welaan uw wil geschiê! Gaat in mijn naam, mijn zoonen!
» Gods hand moge u behoên, zijn' zegen moge u kroonen.
» Maar 'k eisch, dat gij zoo veel dit eer en pligt gebiedt,
» Verschoont, en noodeloos geen burgerbloed vérgiet.
» En 't volk in mijnen naam, in zijn belang zult hooren:
» Opdat wij 't oproer nog in tijds met zachtheid smooren!"
Dus was des Konings taal, die hoogst zijn hart vereert;
Wiens grootheid slechts de Belg miskent en niet waardeert.
Dat nog, hoewel 't met regt zijn heilloos oproer wraakte,
Bezorgd was voor zijn heil, voor hen in liefde blaakte.
En met grootmoedigheid een volk, zijn' liefde onwaard,
Hoe snood zijn misdrijf zij, met teedre ontferming spaart.

Digitized by Google

De tranen, die aan 't hof alom in de oogen zwellen;
De wenschen van het volk, die beiden vergezellen;
Getuigen van hetgeen én hof én volk gevoelt.
Van de angst die 't hart beknelt en in den boezem woelt.
Maar 't vorstlijk broederpaar wijdt zich aan zijne pligten;
Gaat onverwijld de taak, hun opgelegd, verrigten;
Voorkomt het morgenlicht, en vest reeds de eigen dag,
Op 't koninklijk bevel, in 't zuiden hun gezag!

Hoe heuchlijk scheen het hun, een' goeden geest te ontdekken,
In Scheldes grijze vest; wien zulks tot roem zal strekken;
Zoo lang men voor de rust de vrede en orde waakt:
Voor vorst en vaderland in trouw en liefde blaakt.
Blijft zich daar 't volk gelijk, heil dan de Antwerpenaren!
Bestendig zij hun trouw, in 't barnen der gevaren!
Dan wacht welligt u 't lot, dat Brussel heeft verbeurd
Dat u de vorst den rang eens hofstads waardig keurt.
Dan zal het vaderland voor 't minst uw deugden roemen
En 't dankbaar nageslacht een trouwe stad u noemen.

Maar schriklijk is de staat, waar Brussel in verkeert.
Ten prooi van 't woedend graauw, door monsters overheerd,
Van binnen door gebrek, geweld en angst benepen,
Van buiten door de magt der waapnen aangegrepen,
Veracht, gehaat, gevloekt, van al wat Neêrland mint.
Bedreigd met d' ondergang, en voor zijn noodlot blind.

Voor

Digitized by Google

Voor alle rede doof; gevoelloos voor de smarte,
Door gisting zinneloos, door wraak versteend van harte.
Tot alles thans in staat, tot ieder lot bereid;
't Zij hun de zegepraal of het verderf verbeidt.

Wie zal zich in dien staat in 't muitend Brussel wagen,
Om rekenschap aan 't volk van hun gedrag te vragen?
Wie offert van wat min hem 't hart voor Neêrland klop!
Voor de eer de rust en 't heil van 't vaderland zich op?
Wiens invloed en gezag is tot dien top gestegen,
Dat hij dit helsch gebroed tot vrede kan bewegen?
Wie is de dappre held, de waarlijk groote man,
Aan wien de Koning 't best die taak vertrouwen kan?
Op welke helden ook de Koning roem moog dragen,
Die allen voor den staat zich moedig zouden wagen!
CHASSÉ, KORT HEILIGERS, TRIP, BORCOP en VAN GEEN.
En wie er meerder zijn! die eer behoort alleen,
Oranjes stamhuis toe! de roem van onze helden,
Die voor 's lands eer en heil, in Brussels eigen velden,
Zijn vorstlijk bloed vergoot. — Des Konings oudsten zoon;
De held van Waterloo! en de erfgenaam der kroon!

Ja hij, die 's Konings plaats verlangde te bekleeden,
Vreest voor geen muitren rot; maar durft hen tegen treden.
Zijn trouw en heldenmoed, beproefd in 't oorlogsvuur,
Bezielen weer den prins op nieuw voor Brussels muur.

Reeds

Digitized by Google

Reeds trekken op zijn' last daar heen zijne adjudanten.
Hij wenscht een mondgesprek met Brussels afgezanten. (39)
Men komt! — en noodigt hem, dat hij de stad beschouw';
En onverzeld, zichzelf den burgren toevertrouw'.
Opdat, » (hoe onbeschaamd!)" de prins zou mogen weten,
» Hoe schoon de geest daar zij, van elken ingezeten;
» Hoe heerlijk men voor rust en orde in Brussel waakt,
» En zich ten strijd voor regt en vrijheid vaardig maakt."
En durft gewetenloos en onbeschaamd te liegen;
Tergt zijn geduld, en zou, was 't mooglijk, hem bedriegen:
Men draagt zelfs voor zijn oog, een lint van de oproer kleur,
En wettigt dit gedrag, hoe strafbaar hij 't ook keur,
Met deze booze taal: » Dit, Prins! is 't kenlijk teeken
» Van Brussel, in welks naam wij heden tot u spreken."
De vorst, hoe zeer gebelgd, duldt die belediging.
En geeft in 's Konings naam aan 't volk verzekering,
» Dat beide prinsen, voor onschuldigen en braven,
» Hunne armen openden; grootmoedig 't kwaad vergaven.
» Dat men, gewapend, hun ter hulpe was gesneld;
» Opdat weer de orde en rust in Brussel werd hersteld.
» En met welwillendheid de stad zou binnen komen,
» Zoodra men de oproervaan zou hebben weggenomen."
Wat goedheid, welk geduld, welke edle vriendentaal,
Hier sprak Oranjes zoon, — niet de oppergeneraal.

Maar 's volks verward geschreeuw durft deze taal verachten,

En

Digitized by Google

En roept » dat de erfprins koom', maar zonder volk of wachten."
En 't dol versperrings - werk wordt straks weer voortgezet;
Opdat men d' intogt aan het leger stout belet.
Verachtelijke taal, die hier rebellen uiten!
En mag men uit dit woord tot zijn onthaal besluiten,
Dan dreigt hem 't grootst gevaar door woestheid en verraad,
De muiter neemt altijd geweld of list te baat.
En geeft de vorst zijn woord, om in de stad te komen,
Ligt dat een schot zijn bloed verraderlijk doe stroomen.
Dat dan de vorst zich niet ten prooi aan muiters geef,
Wat kan een volk niet doen, dat roept: — » DE POTTER leef! "
Wie dezen in triomf zou voeren door de straten,
Is Neêrlands vijand en moet volk en koning haten.
Zoo toont dan Brussel reeds, wat toeleg het bedoelt;
En dat het voor den prins noch koning liefde voelt.
't Gezantschap tracht op nieuw den erfprins op te wekken,
Om Brussel met zijn staf alléén slechts in te trekken.
Het schildert beurtlings af, hoe hoog de gisting gaat,
Bezweert den Prinsen dat zij luistren naar zijn' raad;
En tot het uiterste het woedend volk niet dringen,
't Wilde onderhandelen; maar liet zich geenszins dwingen;
Verbaasd door zulk een' taal, sprak dus de vorst hun aan,
» 'k Volhard in mijn besluit! Ik zal naar Brussel gaan.
» En aan het hoofd mijns heirs, op morgen binnen rukken;
» En biedt men tegenstand, u door geweld doen bukken!"
De Belgen staan ontroerd. Dit antwoord slaat hen neêr.

Digitized by Google

De LIGNE ontvlamt in drift, en sprak: » Mijn vorst! ik zweer,
» Nooit zal uw' hoogheid met het krijgsvolk binnen komen,
» Ten zij dat eerst mijn bloed voor uwen voet zal stroomen!" (40)

Zoo spreekt een Belgisch prins tot Nassaus oudsten zoon.
Oranje zwijgt, verdraagt, verkropt dien strafbren hoon!
Beraadslaagt met zijn' staf, en zijn doorluchten broeder;
En sprak: » Ligt maakt geweld de muiters nog verwoeder.
» 'k Ben, – waarborgt mij hun woord mijne eer en veiligheid, –
» Slechts van mijn' staf verzeld, tot d' intogt thans bereid."
't Gezantschap buigt zich diep, vereerd door dit vertrouwen,
Zweert, dat de prins gerust op 't goede volk kon bouwen,
Dat zich voor veiligheid en rust gewapend had; (41)
En hem ten lijfwacht zou verstrekken in de stad.

Is 't mooglijk, kon de prins dan zulk een hoon verdragen?
Zich roekloos aan 't gevaar in 't muitend Brussel wagen;
Een daad verrigten, die in strijd is met zijne eer,
En niet gebiedend volgt uit hunnen tegenweer?
Die de eigenliefde kwetst; het edel hart moet wraken,
En in der braven oog, hem ligt verdacht kan maken?
Neen! — wacht niets van den vorst, dan 't geen hem waardig is.
En let op de uitkomst; eer uw oordeel stout besliss'!

Zou zelf des Konings zoon, de roem van Nassaus telgen.
Zijns vaders zaak verraân en heulen met de Belgen?

Ja

Digitized by Google

Ja Neêrland! sta verbaasd, dat de erfvorst van den troon,
Alleen in Brussel trekk' en zich genegen toon'
Om met vertrouwen op de woorden van rebellen,
Zich aan gevaar en dood zóó weerloos bloot te stellen; (42)
Een volk ontziet en spaart, dat zelve hem mistrouwt,
Tergt, hoont, bedreigt, en als een vijand zelfs beschouwt.
Gaat onderhandelen met wettelooze magten,
Die vorst en vaderland, — ja, heel zijn huis verachten. (43)
Maar zwijg, en staar bedaard de donkre toekomst aan!
Hem zal Gods alziend oog behoedend gadeslaan!
En mogt hij soms te ver zich met de Belgen wagen,
Hij zal in 't heetst gevaar zich wijs en groot gedragen.

Die hoop stelle u gerust, hoe donker het ook schijn',
De kroonprins zal getrouw aan land en Koning zijn!
En wat ook de uitkomst zij, bedrukte vorst en vrinden!
Gij zult Oranje trouw aan uw belangen vinden.

Digitized by Google

TWEEDE ZANG.

Ontsluit voor Nassaus telg, o Brussel! uwe poort!
Hij komt, Oranjes zoon; wien de edle hoop bekoort,
Dat dit vereerend blijk van 't onbepaaldst vertrouwen,
Den vriend der burgerij, in hem, u doet beschouwen:
Die bij de zucht, die hem voor uw belang vervult,
Zich vleit, dat gij zijn raad eerbiedig volgen zult.
Gij moogt, oproerge stad! u hoogst gelukkig noemen,
En u op zulk eene eer, die elk verbaast, beroemen.

Bekoele 't gistend bloed, dat door uwe adren bruischt;
En zwijge 't woest getier, dat langs uw straten druischt.
Ruk neder de oproervaan, die wappert van de stangen;
't Oranje moge weer 't driekleurig lint vervangen!
Ruim de versperring weg, en wat door 't woest geweld,
Zijn' intogt stremmen kan, worde aan een' zij gesteld!

Roe

Digitized by Google

Roep uit door heel de stad, dat elk voor hem zich buige;
Zijn' liefde hulde doe; en hem zijn' vreugd' betuige!
En gij, die u verbondt voor 's vorsten veiligheid,
De burgerwacht bevedt, dat zij hem begeleidt;
Stelt zelf u aan het hoofd, opdat geen snood verrader,
Den erfprins onverhoeds met boozen toeleg nader'!

't Besproken uur breekt aan! daar trekt de kroonprins heen;
En op de maar « hij komt!" raakt alles op den been;
Stroomt door de willemspoort den zoon des konings tegen;
Een' bonte rei bezet én plein, én straat, én wegen:
En langs den kant van waar de schutterij hem wacht,
Trekt zij hem tegemoet in volle wapenpracht. (44)
Schaart zich in dubble rei, en stelt den weg hem open;
En 't schijnt, als of de vorst op 't best onthaal mag hopen.

De prins verschijnt! — Maar hoe! — Men heft geen' juichtoon aan,
Bewijst hem weinige eer en laat hem zwijgend gaan. (45)
Hem doet het oproerlint, de koelheid op elks wezen,
De geest die hen bezielt op borst en aanschijn lezen.
Geen vriendlijk woord beweegt de trotsche burgerwacht,
Welks houding hem bewijst hoe weinig zij hem acht.
Maar wie beseft het leed, dat 's vorsten hart verplette,
Bij 't zien des toestels die den intogt hem belette:
En hoe door 's volks geweld, op den verschansten grond
Een enge weg hem slechts ten doortogt open stond. (44)

Digitized by Google

Naauw deed het » leev' de Prins!" bij 't goede volk zich hooren,
Of 't muitren rot beproeft om dit gejuich te smoren,
Door 't vaak herhaald geroep » de vrijheid leve en 't regt!"
En hulde en eerbewijs wordt aan het volk ontzegd,
Aan 't welk men later door bedrog zocht wijs te maken,
Dat zelf de vorst (zou hij zóó ver zich zelf verzaken?)
Dit eereloos gespuis, dat hem veracht en doemt,
De vrijheid had beloofd; zijn' vrienden had genoemd!
Doch waar de snooden, die den wuften volkshoop mennen,
Afwezig zijn, daar doet der goeden geest zich kennen:
Daar wordt het » leev' de prins!" met blij gejuich gehoord.
Hij merkt het dankbaar op; maar de optogt stuwt hem voort;
En drijft hem naar 't stadhuis, in plaats van naar zijn' woning.
Hoe Brussel! – Spantge een' strik, den zoon van uwen Koning? (47)
't Ware edler, daar uw drang hem naar het raadhuis lokt,
Dat gij met uwen vorst, naar zijne woning trokt!
In plaats dat uw ontzag, bij d' intogt door zou stralen,
Schijnt ge als gevangen vorst veel eer hem in te halen.

Maar wie grijnst uit den hoop hem daar zoo duivelsch aan?
Zou men, verraderlijk, hem naar het leven staan!
Zou 't waar zijn 't geen een man van aanzien hem verklaarde,
Toen deze zijne vrees den erfprins openbaarde. (49)
En sprak » doorluchtig vorst! uw hoogheid waagt te veel!
» 't Is mij onmogelijk dat ik 't gevaar verheel'.
» Om u te midden van gewapende onverlaten,

» Te

Digitized by Google

» Te wagen in 't gedrang der opgepropte straten;
» Al is 't dat Brussel zelf, uw hoogheid nog vereert;
» En 't denkbeeld van verraad, met afschuw van zich weert;
» Één mensch, één vreemdeling, kon 't schandlijkst misdrijf (plegen,
» ô Moge uw hoogheid dit toch ernstig overwegen!"
Maar neen! Oranje ontziet en vreest gevaar noch dood.
De moed ontzinkt hem niet, zijn hart blijft immer groot!
Hem roepen eer en pligt, wat lot hem moog verbeiden
Hij wil aan koning, land en Brussel thans zich wijden!
Zijn doel stelt hem gerust, hij wacht van 't volk geen kwaad.
Daar hij op Brussels trouw, gansch veilig zich verlaat.
Zoo sprak de groote held. Hem kunnen geene blikken,
Van 't snoodste helgespuis, geen bajonet verschrikken. (49)

Gewillig volgt de prins waar zijn geleiders gaan;
En blijft in hunnen kring voor 't steedlijk raadhuis staan.
De raad begroet den vorst; hij spreekt den Brusselaren,
Van 's Konings goeden wil, in al des volks bezwaren,
Biedt hun zijn tusschenkomst in hun belangen aan
En roept den raad, om straks naar zijn paleis te gaan.
Stelt voor het volk, tot hem den vrijen toegang open:
En geeft hun 't plegtig woord, 't mag op zijn goedheid hopen;
Mits het zijn' pligt betracht', tot de orde weder keer':
En niets, wat strijdig is met wet en regt, begeer'.

Hoe streelt deze edle taal het hart der welgezinden:

Digitized by Google

Mogt zij, bij al het volk, gewenschten ingang vinden!
Dan wordt én vorst én volk voor ramp en smart bewaard;
De burgerkrijg verhoed, en 't dierbaarst bloed gespaard.
Dan zou 't misleide volk aan orde en wet zich wennen
En dankbaar in zijn lot, zijn vorst niet meer miskennen.
Nu juicht verscheiden maal het volk uit volle borst,
» De goede Koning leev', leve onze dierbre vorst!"

Thans spoedt de prins zich voort, om op 't paleis te komen:
Maar vindt zijn weg versperd door omgehakte boomen,
Van achtren door 't gedrang der menigte bezet;
Van voren door 't geboomte in zijnen togt belet;
Spoort hij het moedig ros om over 't hout te springen;
Ontkomt aan 't woest geweld van hen, die hem omringen.
Geen ruiter waagt dien sprong, zijn wacht laat hem alleen,
Baant zich den weg door 't volk, en wendt zich elders heen;
Om weder met zijn' staf, den erfprins te geleiden,
En van den overlast des toeloops te bevrijden.

't Geregtshof treft zijn oog, het puin ontroert zijn hart:
De sporen van 't geweld des oproers doen hem smart.
En bij dit dol bedrijf moet reeds de vorst gevoelen,
Wat geest het volk bezielt, en wat zij thans bedoelen.
Hier stuit hij op een wacht, die door zijn' komst ontsteld,
Den doortogt hem belet, en de geweren velt;
En door den schildwacht in de wapenen geroepen,

Zich

Digitized by Google

Zich overvallen waant door koninklijke troepen;
Doch beter onderrigt, bewijst de wacht hem eer,
En middlerwijl verschijnt des prinsen lijfwacht weêr.
Nu ziet hij, bij 't paleis, zich 's Konings troepen scharen,
Die met het eerbewijs, hun » leve de erfprins!" paren.
» De Prins en Koning leev'!" zoo juicht men menigmaal.
Dit liefdeblijk vergoedt der burgren flaauw onthaal.

Goedhartig vorst! wiens moed en grootheid elk moet eeren;
Met welk een' smart ziet gij door Brussel u trotseren.
U, liefde, roem en vreugd van 't trouwe Nederland;
Behoede, in dit gevaar, Gods hooge onzigtbre hand!
Gij ziet de oproerge stad hardnekkig, schaamtloos woeden;
En met haar lot begaan, voelt gij het hart u bloeden!
Hoe gij een muitziek volk, uw' liefde onwaard, ook mint,
Waan niet, dat gij één vriend bij deze Belgen vindt.
Vertrouw niet op zijn woord, wie hier ook tot u nader',
U zij de naam van Belg eenstuidend met verrader. (50)
Elk wie den Koning nog getrouw bleef, mint en eert,
Schaamt zich den naam van Belg, acht zich daardoor verneêrt.

Nog naauwlijks is de prins op zijn paleis gekomen,
Of de bevolking schijnt geheel naar 't park te stroomen.
De staf der burgerwacht, die hem had vergezeld,
Is de eerste dien hij hoort en hem wordt voorgesteld.
De vorst sprak over 't geen hij, bij het binnen komen,

Van

Digitized by Google

Van 't geen er was gepleegd ter loops had waargenomen,
Hij lag hun ongeveinsd ziju' hooge ontwerpen bloot, (51)
Vroeg naar de bron, waaruit de volksbeweging sproot.
En wenschte dat de staf geen zorg noch vlijt mogt sparen
Om door zijn trouwe dienst nog de orde te bewaren.
En bleef de goede geest van Brussels burgerij
Die hij had opgemerkt, den ingezeetnen bij,
Dan zou geen krijgsmagt hen verhindren of bedreigen;
En de bezetting zelfs, den last tot d' afmarsch krijgen.
De staf biedt hem een' wacht naar zijn verlangen aan;
Keert van 't paleis terug, hoogst over hem voldaan.
Bepaalt wie aan den vorst ten lijfwacht zal verstrekken;
Schoon zulks bij 't krijgsvolk ontevredenheid kon wekken.

De stedelijke raad ontvangt daarna gehoor;
En stelt den prins den aard der volksbeweging voor.
Spreekt wijd en breed van 't geen kan dienen tot verschooning,
Van Brussels goeden geest; gehechtheid aan den Koning;
En alles wat nog meer den prins behagen kon,
Opdat men 't vorstlijk hart voor 's volks belangen wonn';
En daar zij in den vorst zijn' volksgezindheid roemen,
Stelt men hem voor, om een kommissie te benoemen.
Opdat, in haar belang, en in der Belgen naam,
Die 't middel tot herstel der rust, met hem beraam'.
De prins benoemt er acht, door rang en stand verheven,
En doet van dit besluit den burgren kennis geven. (52)

Wat

Digitized by Google

Wat kenmerk ook zijn' keus van wijs- en goedheid draag'.
De factie blijft verhard, mort dat haar zulks mishaag'.
Doch ter verhindering van dit gevreesd misnoegen,
Verwaardigt zich de prins er twee nog bij te voegen;
Hoewel bij elk verdacht als vijand van den staat
Door de verdediging van POTTERS euveldaad. (53)

Een aantal Belgen nog uit onderscheiden streken,
Mogt met den goeden vorst van zijn belangen spreken.
En voerden vaak een' taal, waarin men duidlijk zag,
Dat lage veinzerij en haat verborgen lag. (34)
Terwijl de faam den prins op eene wijs doet spreken,
Die hem onteeren zou en nimmer is gebleken.
Dat op dien laster zich de factie vrij verheff',
De prins heeft van zijne eer en pligt te groot besef,
Dan dat hij zich vergete of 't vaderland bedriege,
Of hun sirenen-zang ooit in den slaap hem wiege.
De Koning kent den zoon, wien hij zijn' zaak betrouwt,
En Nederland den prins, op wien 't zijn uitzigt bouwt.
't Is waarlijk vreemd, dat wie hem spreken of begroeten,
Hij niet degenen ziet, die hij hier moest ontmoeten.
Maar 't was aldus beraamd; opzett'lijk voorbereid;
List met bedrog gepaard, heeft hier den prins misleid.
En wat de brave vorst ook toen heeft mogen zeggen;
Wie waagt het, deze taal ongunstig uit te leggen.
» Ik acht o Belgen! mij gelukkig in uw schoot.

» Ge-

Digitized by Google

» Gedenkt aan Waterloo, waar ik mijn bloed vergoot!
» Om voor het heil, en de eer, en 't regt des volks te strijden,
» Ik zou met liefde op nieuw aan d' eigen strijd mij wijden.
» Maar eert de liefde ook steeds, die onze Koning voelt,
» Die, als een vader, 't heil van al zijn volk bedoelt!"
Wie hoort hier niet den zoon, den Koning hoogst genegen.
Gevoelig aangedaan, tot orde 't volk bewegen!

Reeds heeft zich, om den prins, het tienmanschap geschaard,
Terwijl op hun bedrijf het oog der Belgen staart;
En op voldoening van hun wenschen, grieven, klagten,
Door hunne tusschenkomst, met ongeduld blijft wachten.
Eerst doet men hem verslag, in uitgezochte taal,
Hoe hun gezantschap, door 't vereerendst, gul onthaal,
Te 's Hage was geslaagd; en dat den Brusselaren
Bevrediging verbeide, in alle hunn' bezwaren.
Dat ook de Koning zelf, hun lang en ongestoord,
Op ieder punt van klagt, zeer minzaam had gehoord.
Men wijdde hierbij uit in veel' bijzonderheden,
En deelde op alles ook des Konings antwoord mede.
Stond zelf bij zijn besluit en vast verklaarden wil.
Van d' intogt in de stad der troepen ernstig stil.
Waarbij men trouw beleed, dat men zich moest vernoegen,
Om bij de prinsen zich in dezen te vervoegen.
Maar merkte tevens op, des Konings edle vrees,
Die hij voor 't storten van het burgerbloed bewees.

En

Digitized by Google

En dat, hoe veel men van zijn goedheid ook mogt vergen,
Men hem toegevend vond: maar geenszins kon verbergen,
Dat, met wat goede hoop hij hen van zich liet gaan,
Hun' wensch wel was gehoord; maar geenszins nog voldaan;
En daarom met het doel tot zijne hoogheid kwamen,
Om middlen tot herstel der grieven te beramen.
Zoo sprak een muitend volk dat orde en rust verstoort,
En zet dit mood bedrijf met onbeschaamdheid voort.

Thans worden stuksgewijs die klagten overwogen;
Van de eene 't regt erkent, zoo ver men 't kon betoogen,
En 't verregaande van al de andren niet verheeld.
Doch wat de Prins beraam' men blijft verhard, verdeeld.
En 't blijkt dat, wat hij ook den Belgen mogt belooven,
Zij van zijn tusschenkomst geen goed gevolg gelooven.
Men ziet, door trots bedwelmd, zijn' gunst voor zwakheid aan;
En spreekt op hoogen toon, verblind door ijdlen waan: —
» Uw hoogheid kan genoeg in al 't geheurde ontdekken,
» Dat thans het volk géene eisch gezind is in te trekken;
» Men heeft zijn stem veracht, reeds lang genoeg gesmaad,
» 't Is doof op zijne beurt, tot alles thans in staat.
» Wij achten zelf zijn regt en zijne klagten heilig,
» En wie het tegenstaat, niet voor zijn' woede veilig.
» Ja, 't scheidt gewis, zoo men 't niet spoedig regt verschaff'
» Gewapend van uw huis, van Holland straks zich af."
Wie hoorde ooit eene taal zoo schaamtloos, zoo vermetel,

Digitized by Google

Dan hier de erfvorst van den koninklijken zetel
Van Nederland, verneemt, tot zijne diepe smart.
Maar wie bewondert niet de grootheid van zijn hart.
Met een grootmoedigheid, die elk van hen moest treffen,
Tracht hij hun 't edle van zijn doel te doen beseffen.
Zijn' schrandre geest doorziet 't geen niemand nog vermoedt,
Dat Belgie de hoop op de overheersching voedt.
En de opperheerschappij in haren schoot wil vesten,
Ten koste van 't gezag der noordlijke gewesten.
En daar men 's Konings zucht voor dezen grooter vindt,
Hem wantrouwt, ja hem zelf, hoe liefdrijk! niet bemint;
En, (hoe zijn kinderhart die koelheid moet betreuren)
Voor zich bij 't volk nog liefde en achting mag bespeuren,
Voedt hij de hoop, terwijl hij duidlijk na kan gaan,
Dat nimmer hunnen eisch, zoo reedloos, wordt voldaan.
En geen staatkundig plan een' scheiding af kan weren;
Die ligt gansch Belgie eenparig zal begeeren; (55)
Dat hij een volk, dat nog op hem zijn uitzigt bouwt,
Voor Neêrland en zijn huis, door zijne gunst behoudt.
Of zoo men met geweld de scheiding door mogt drijven,
Dat aan der Belgen hoofd zijn huis zou mogen blijven;
Opdat die heerschappij niet door een vreemde hand
Verderflijk worden mogt voor 't oude Nederland.
En 't vrijgevochten erf van zijn doorluchte vadren,
Wier edel heldenbloed hem stroomt door hart en adren,
Welcer der volken schrik, door gansch Euroop geëerd,

Niet

Digitized by Google

Niet word' tot cijnsbaarheid aan Belgie verneêrd.
En bij dit denkbeeld ziet zijn geest in later dagen,
Een' treurge toestand, die zijn hart niet kan verdragen.
Dit maakt zijn ziel gedwee, hoe billijk ook verstoord,
Om 't geen hij uit den mond der Brusselaren hoort.
Hij overwint zichzelf en tracht hen te overreden,
Dat hij zijn' invloed bij den Koning zou besteden,
En voor den wensch des volks met zelfsopoffering,
Vervulling vragen zou, zelfs met bespoediging;
Vertrouwend, dat hem 't volk zijn liefde waard zou achten
En de uitslag rustig en geduldig af zou wachten.

Wie ziet hier niet hoe veel de dierbre erfprins waagt?
Zoo wel bij Zuid als Noord, het zij hij mist of slaagt?
o Hagchelijke taak, die hij heeft ondernomen!
Zijn hart moet, hoe 't ook ga, voor iedere uitkomst schromen!
Het moet, daar 't Holland mint, den Koning hoogst ontraan:
Dat aan der Belgen eisch, zoo eerloos, word' voldaan.
Wijst hen de Koning af, dan zijn zij wis verloren;
En anders 't ijslijkst lot aan Nederland beschoren.
Is hij der Belgen vriend, dan wacht hem Hollands haat
Daar, — kiest hij Hollands zij, hem Belgie verlaat.
De wijsheid moge hem aan hare hand geleiden,
En de vooraigtigheid een veilgen weg bereiden! —

Met een gemoed, alwaar het heil van 't vaderland,

Digitized by Google

Zijn vader en zijn huis, van zuivre liefde brandt,
Keert hij naar 's Hage weer, van grootsche ontwerpen zwanger.
Zijn toestand pijnigt thans des Konings huis niet langer.
En Neêrland slaat verheugd een dankbren blik omhoog,
Tot God, die hem bewaarde en aan 't gevaar onttoog.
Bij duizenden hoort men den trouwe Hagenaren,
Hem juichend hulde doen en hunne vreugd verklaren.
Hen foltert thans geen vrees voor zijn behoudnis meer.
En hunne vreugd getuigt, hoe hoog hem 't volk waardeer'.
Zag hij van muiteren in Brussel zich verdringen,
Hier zijn het vrienden die hem vreugdevol omringen.
Hij reikt, door zoo veel trouw gevoelig aangedaan,
Aan sommigen de hand, en sprak hun allen aan,
Met woorden, die hun hart steeds dankbaar zal bewaren,
» Gij" (welk eene eer voor 't volk!) » zijt brave Hagenaren!"

Ja braven! die en de eer en 't hoog geluk geniet,
Dat gij des Konings huis steeds in uw midden ziet,
U was de Oranjestam ten allentijde heilig.
Hij bloeide in uwen schoot, door trouw en liefde veilig.
Gij waart getuigen van zijn' luister en zijn' val.
Gij zaagt zijn' eer hersteld, die niets meer schenden zal.
Een woedend muitren rot moog vrij dit stamhuis haten,
Op uwe en Neêrlands trouw kan het zich vrij verlaten!
Straks toont het gansche volk, wanneer 't de nood gebiedt,
Dat het met vreugd zijn bloed voor 's Konings huis vergiet.

Het

Digitized by Google

Het zal zich om den troon, tot zijn bescherming scharen;
Zich waapnen en getrouw het vaderland bewaren.
Wee hem, die Nederland en zijnen Koning hoont,
Als 't wraakzwaard hen vervolgt en naar verdiensten loont!

De Koning zelve gaat zijn' dierbren zoon begroeten;
Wie teekent zijne vreugd, bij zulk een weêr ontmoeten!
Maar ook de bittre smart, die hem den boezem kwetst
Wanneer de kroonprins hem geheel naar waarheid schetst,
Al wat zijn oog en oor in Brussel had vernomen,
En dat men tot zijn' smart zoo ver reeds was gekomen,
Dat zoo niet iedere eisch op 't spoedigst werd voldaan,
Men tegen hem weldra in massa op zou staan.
En eer van Neêrland en den Koning zich zou scheiden,
Dan 't drukkend overwigt van Holland meer te lijden.

Hoe moest het diep gevoel van verontwaardiging
Den Koning stemmen tot een vaste weigering
Van alle de eischen, die men hem had voorgedragen.
Hij roept zijn' raad bij een, min om hun raad te vragen
Dan wel om 't groot ontwerp, dat thans zijn geest vervult,
En 't einde kenmerkt van zijn lang gerekt geduld,
In een geheimen raad zijn vrienden te vertrouwen,
En nopens België hun zijn gevoel te ontvouwen.

Nadat de prins het eerst zijn' kinderlijken pligt,

Digitized by Google

Op 't koninklijk paleis, behoorlijk had verrigt;
En door het goede volk, in 't vorstlijk 's Gravenhage,
Door 't liefderijkst gedrang, daar heen als was gedragen;
Beraamt men lang met ernst, in 's Konings kabinet,
Hoe 't best den voortgang van het oproer word belet. —
Of men het rijksbestuur tweeledig zou verdeelen, —
Te 's Hage een zamenkomst der staten zou bevelen, —
Den opstand door de kracht der waapnen dempen zou, —
En zich verlaten kon op der soldaten trouw. —
Wat heil, ten aanzien van de vijf verbondne hoven (56)
In hunne tusschenkomst, zich Neêrland mogt belooven. —
En zoo men tot het een of andere besloot,
Wat dan de omstandigheid en 's lands belang gebood. (57) —
Gewigtig oogenblik! — wat zal, wat moet men kiezen? —
De nood duldt geen beraad, men kan geen tijd verliezen! —
De Koning slaat op GOD en Nederland het oog;
Gevoelt dat nooit zijn hart in beiden zich bedroog.
Op 's hemels hulp gerust, wil hij zijn' pligt betrachten,
Van Neêrland liefde en trouw, wat ook gebour' verwachten.
» Ik roep de staten op! geen staal beslis' mijn lot! —
» En wacht hunne uitspraak af, met Nederland en GOD! —

Ja, vader van uw volk! blijf gij op GOD vertrouwen!
Op 't noordlijk deel uw hoop, al smaadt u 't zuiden, bouwen!
Het is geheel aan u, en aan uw huis gehecht;
Den band die ons vereenigt, heeft de Almagt zelf gelegd.

Dat

Digitized by Google

Dat u de Belg verlate, ons poge te bestrijden;
Nooit zal geweld of list van Nederland u scheiden!
Het wacht van uwe deugd, uw' wijsheid en beleid,
Zijn' redding uit den nood, zijn' rust en veiligheid!

In den benarden staat, waarin wij thans verkeeren,
Zien wij de muiteren, als met den dag vermeêren.
't Is waar, van alle kant zijn legers aangevoerd,
Naar 't muitend België, dat Nederland beroert.
Maar 't spot met eene magt, die hun ontzag moest wekken,
Zij zien die werkeloos, en weder rugwaarts trekken.
Zij groeijen vast in kracht, in moed en boosheid aan;
En sluiten 't helsch verbond, elkandren bij te staan.
Men hoont uw hoog gezag, uwe eer, uw deugd, uw regten;
En toont geen waarde aan uw nadruklijk woord te hechten,
» Dat de inbreuk op uw regt zijn loon ontvangen zou." (58)
Men daagt als 't ware u uit, en lastert uwe trouw.
Vergeefs stelt ge aan dit volk den vrijen toegang open;
Hoort gij hun klagten aan; doet gij uw' gunst hun hopen.
Toegevendheid, geduld en gunst zijn zonder vrucht:
Waar men uw magt niet vreest, voor uwe wraak niet ducht.
Vergeefs mogt zich de prins in 't gistend Brussel wagen,
Hem wordt slechts scheiding of veldoening voorgedragen.
Zoo wordt dan de uitkomst, die zijn hart zich had voorspeld,
Door hun helstarrigheid geheel te leur gesteld.
Zoo oogst hij smart voor dank, voor de eer aan hen bewezen,

Digitized by Google

En moet van Neêrlands volk 't ontijdig oordeel vreezen!

Maar neen! hoe weinig dit zijn doen begrijpen moog,
Beschouwt het liefst zijn werk met een toegevend oog;
Het spaart den dierbren vorst; het hart spreekt in zijn voordeel,
Zijn liefde denkt geen kwaad en waagt zich aan geen oordeel.
Het duistre van zijn doel baart Neêrlands volk geen' zorg,
Zijn kunde en deugd zijn steeds voor zijn' getrouwheid borg.

Wel ver dat 's Konings taal de woeling doet bedaren,
Dringt men de factie om met ijver voort te varen,
Opdat het groote werk, wat men berame of dreig,
Door sterkte en vasten wil zijn vol beslag verkrijg.
Men predikt openlijk 't belang der volksbevrijding;
En de echo dezer leer bij 't algemeen is, scheiding.
Zoo dat prins FREDRIK zelf het stout berigt ontvangt, (59)
Dat België overal en onverwijld verlangt,
Dat men 't van Holland scheide en aan zich zelf moog' laten,
Tervueren straks ontruime en aftrekk' met soldaten.
Zoo doet een muitend volk den onbeschaamdsten eisch,
En plant straks de oproervaan op 't koninklijk paleis.

De factie woedt en raast, met alles ontevreden,
Pleegt in en om de stad, steeds veel beldadigheden.
En 't schijnt dat zij, die heel de stad als overheert,
Der burgerij mishaagt, en in gevaar verkeert,

Dat

Dat onrust haar bezielt, en angsten 't hart beknellen.
Maar de aftogt van het volk bemoedigt de rebellen.
Nogtans zijn ze onderling wantrouwend en verdeeld;
Daar elk zich met de hoop op de regering streelt;
Naar roem en voordeel haakt, bevreesd van 't niet te vinden,
Doch aarzelt om den raad en 't hoog gezag te ontbinden,
Dat wederkeerig laag de factie dient en vleit
En schandlijk ondersteunt door strafbre inschiklijkheid. (60)
Zoo onderkruipt, bestrijdt, verraadt hier de een den ander,
Veinst en verbergt zijn doel voor zijnen medestander.

De blijde maar wordt naauw door 't gansche rijk vernomen,
Dat men te 's Hage op last des konings zaam zou komen,
Of alles keurt die daad, ook in het noorden goed;
En 't gansch verslagen volk vat weder hoop en moed;
Te meer daar, om 't geweld der muitren te weêrstreven,
Bevel tot waakzaamheid en weêrstand wordt gegeven.
En middelen beraamd voor orde en veiligheid;
Opdat niet de oproergeest nog verder wordt verspreid.
Terwijl 't den braven ter bemoediging moest strekken,
Dat elk verbonden voorst zich Neêrland aan wou trekken;
En menig afgezant, gelijk men had verwacht,
Van vriendschap, trouw en hulp, den vorst verzekring bragt.

Maar de afgevaardigden der Belgische gewesten,
Schijnt de eigen opstandsgeest, eenparig te verpesten.

Van

Van beide kamers, dringt schier elk op scheiding aan;
En geeft dit bij adres den Koning te verstaan.
Daar allen onbeschaamd, voor d' opstand zich verklaren;
En hun afschuwlijk doel opzetlijk openbaren.
Want, schoon men nog in schijn des Konings stamhuis eert,
Wordt Nederlands monarch op 't schandelijkst onteerd.
De Belg, zoo lang door hem met gunsten overladen,
Ontziet zich niet, om hem ondankbaar te versmaden;
Daar men zijn vaderlijk, getrouw, en zacht bewind,
Verachtelijk verwerpt, en voor zich drukkend vindt.
En honend in geschrift, zelf zonder zich te schamen,
Hem openlijk bevlekt door hatelijke namen. (61)
Dus loont hem 't Belgisch volk, in veinzen uitgeleerd,
Dat eerst zijn koning vleit, en straks met geestdrift eert;
Dan gunst op gunsten smeekt, daarna bestormt met klagten,
En eindigt met dien vorst laaghartig te verachten.
Zoo heeft dan nu de Belg, door 't stoutst ontwerp geleid,
Zich eerloos los gescheurd, en Neêrlands val bereid;
En bijna ieder lid der zuidelijke staten,
Den vorst en 't vaderland, ondankbaar reeds verlaten;
Zich openlijk verklaard, der scheiding toegedaan;
En ongezind om ter vergadering te gaan,
Waar Neêrlands Koning, hen te 's Hage had beschreven.
Wat moet én vaderland én Koning niet beleven!
Het zuchtend volk, dat nog op hem zijne oogen slaat,
Ziet zich in hen misleid door meineed en verraad.

Dat

Dat vrij de factie woele en 't vaderland beroere,
Het blind gemeen tot roof, en brand, en moord vervoere;
't Welk omgekocht, en eens tot muiten aangespoord,
Naar rede noch gebod meer in zijn woede hoort!
Dat vrij het muitend volk fabriek en woning slope,
Elks eigendóm verniele, en tot de vlugt hem nope,
De wapens in de hand met dol en woest gedruis,
Zijne eigen welvaart moê, den bloei des lands verguis!
Dit eerloos wanbedrijf van snoode aterlingen,
Kan wet en overheid, of krijgsvolk ligt bedwingen;
Maar dat der Belgen bloem, ook de hooge adelstand,
Vertegenwoordigers van 't volk van Nederland,
Uit der beschaafden rei van 't zuiderdeel verkoren,
Een volk, dat trouw aan vorst en grondwet heeft gezworen,
Eenparig 's konings stem veracht, miskent en hoont;
Ter zitting in den Haag zich ongenegen toont:
Elkander aanzet, om die roeping te verachten; (62)
En de uitkomst van hunne eisch te Brussel af te wachten.
Dit treft het allermeest het vorstelijk gemoed,
Daar, om die euveldaad, het hart des konings bloedt.
Zijn' ziel doorgrondt geheel de afschuwlijke bedoeling;
Daar dit ten bijval strekt van der rebellen woeling.
o Schandlijke euveldaad! die 't schroomlijkst onheil spelt,
Der Belgen eerloos doel in 't helderst daglicht stelt;
Gij brengt verachting meê, die op hun' naam zal kleven,
Zoo lang er nog één telg van dit geslacht zal leven.

Hoe

Digitized by Google

Hoe! zoudt gij, nu de vorst, met het weldadigst doel,
Rondom den troon u roept, zijn vaderlijk gevoel
Beledigen, door u, laaghartigen! te onttrekken?
En zelf uw' naam in 't oog van gansch Euroop' bevlekken?
Zijn doel verijdlen, en hem dringen om door 't zwaard
Een volk te straffen 't welk nog zijne goedheid spaart.
Neen edlen! — doe uw pligt, — mogt gij dien regt beseffen! —
Vreest geen belediging! zij zal u geenszins treffen,
Het Hollandsch hart is wars van eereloos verraad
En lage wederwraak, — zelfs tegen hen wien 't haat.
Of maakt u 't schuldig hart bevreesd den vorst te nadren;
En schuw voor de achtbre taal der waarheid van 's lands vadren,
Gevoelt ge u strafbaar voor het hoofd van Neêrlands staat,
Door zamenzwering of door openlijk verraad?
Zoo niet, dan moet gewis die weigring u onteeren!
't Gezag, u toevertrouwd, bekleedt ge op 's volks begeeren.
En deze weigering staat geenszins in uw magt!
Ge onttrekt u aan een taak, die 't volk van u verwacht.
Of tracht gij met een' hoop der laagste muitelingen
Den rijksstaf aan den vorst door snood geweld te ontwringen?
Het heilloos oproervuur, door u zelf voorbereid,
Nog meer te stoken, door uw tegenwoordigheid?
Neen! laat op u zoo groot eene enveldaad niet kleven!
Hoort naar des koninge stem! wilt u tot hem begeven!
Hij mint ên orde ên regt, en haat het woest geweld,
Pleegt met u raad, hoe 't best de vrede word' hersteld!

Uwe

Digitized by Google

Uwe eisch, hoe strijdig ook, beslist dan 't wettig oordeel.
Gaat, hoort, en overweegt, beslist en doet uw voordeel!
En is van zuid en noord de ontbinding niet te mijden.
Dat wij, zoo 't mooglijk is, dan toch in vrede scheiden.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google